

# BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Megjelenik szombaton délelben.

Szerkesztőség: Erdélyi-út, (tiszéki palotával szemben.)

Felolvasó szerkesztő:

Előfizetési ára: egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, 1/4 évre 2 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Kiadóhivatal: „Corvina Nyomda” Főter. 41. szan.

Dr. FRANKÓ LÁSZLÓ.

Hirtelenséget a kiadóhivatal juttatva árákon vessz el.

**Olvashatnak vig és boldog pünkösdünnepüket kíván a Békésmegyei Hírlap szerkesztősége.**

## Városok szövetsége.

Nincs olyan ország a föld kerekésgén, mint ami Magyarországnak!

Van itt minden, ami szem-szajnak és a homfi kebelének kellomes. Kiváltképen szövetkezet van annyi, hogy a jó Isten annak a megmondhatója. Borzasztó módon szeretünk egyesülni, egy szívvel-lélekkel, egyesült erővel küzdeni s lelkesedni a jóért, szépért, hasznosért és a dicsőségért. El se tudom képzelni, hogy lehetett valamikor magyar költő, aki alkalmi elkeseredésében olyaténképen fakadt ki, hogy: „Atok verte meg a magyart, Hogy az soha össze nem tart!” No bizony! Éne most köztünk a dicsó dalnok, tudom, hogy nem lenne panasza nemzetére. Mutassanak nekem embert széles nagy Magyarországon, olyat, aki nem tagja valamely egyesületnek s én rögtön beszegődöm hozzá impresszáriónak s lemondok még az osztályorsorsjáték fonyereményéről is.

Hordárok egyesületétől a törvényhatósági városok szövetkezetéig egyezik a magyar minden vonalon. Lelkesül, gyülesezik, alapszabályok szerkesztésén fáradoz, tisztikart, bizottságokat

választ, küldöttségeket meneszt, fölrakatokat fogalmaz, bankettezik, táasztokat declamál, szóval áldozza a drága időt önzetlenül a közjónak, tőri az esztét és a mások boldogulásán, mintha az egész ország agglégényekből és aggszűzekből állana, akiknek „se kicsi, se nagy.”

Szerelmes Istenem! Ha elgondolom, hogy mily nagy kinoset képviselő szellemi és fizikai munkaerő s a mellett mennyi pénzért tatar martás és járuléka! pöcsökoltainak el évenként a mások társulat, egyesület, szövetkezet, stb. összejövetelein eredmény nélkül, — hát igazán megfájul a szívem s arról álmodom, hogy mily kevés szegény ember lenne az országban, ha azt a sok-sok értéket mind egy óriási nagy buxába raknák s aztán ujjevi ajándékkul szétosztanák a szűkölködők között.

Nem tehetek róla, ha ilyen benyomásokot tett rám a győri nagy kongresszus. Egy fölbogozott város, a mely ünnepi díszbe öltözve fogadja vendégszerető falai közé a testvér törvényhatósági városok küldötteit, aztán összeülve, hosszú eszmecsere után, „termentek maguknak nemzeti kulturát, virágzó ipart és kereskedelmet — papirosan.

Ugyan kérem, tisztelt polgármester urak, bölcs városi tanácsosok és egyéb díszmagyarjai s huszonöt önjogú városnak, hát annyira fogytán van már odahaza s sütnivalójuk, hogy a szomszédba fáradnak érte? Vagy azt gondolják, hogy a messziről hozott orvos

jobban fogja kezelni a betegét, miként a saját házi doktoruk tenné; hogy újvidéki ésszel meg lehet reperálni a kassai bajokat, Kolozsvár pediglen nagyobb és boldogabbá lézen a Krak-szelhuberek bölcseségétől?

Itt van előttem a nagy tanácskozás eredménye: az ipari és kereskedelmi öhajok kilencz pontja és a hét szakaszban részletezett kulturális kívánalom. Nem találok közte egyetlen új gondolatot. Ezek miatt ugyan nem volt érdemes fehér nyakkendő és Ferencz József kabátot ölteni, mert hiszen az önök proppozíciói minden valamire való magyaroknak eldoráddi öhajtása és meg vagyok győződve, hogy ha jó Diósi Béla és Reiserer & Co. Mayer István-nal, aztán meg Domonkos bátyánk valamelyik ifjú kollégájával az árnyas ligetben összeülnek; az ötödik pohár sör mellett hétköznapi ruhában is meg-alapították volna ugyanazokat a köz-kívánásokat, amik a győri pontokban foglaltatnak. De érzik és tudják azok szükségét a miniszterek is, hiszen örökké azt lármázza a fölükbe minden újság.

Azonban még egy dolog nem fér a fejembe az úgynevezett városok kongresszusából.

Azt gyánítom ugyanis a mozgalomból, hogy a vidéki empörítimok érdekelnék és kulturális fölteljesítőségeinek előmozdítása, illetve kiterjesztése és végrehajtása volt a napirány; ebben a tekintetben pedig nagyon

## BÉKÉSMEGYEI HIRLAP TARCZAJA.

### Van Isten.

Ritbeszélés az 1843—49-iki szabadságharcz idejéből.

Irtá: Csorváasy István

— A „Békésmegyei Hírlap” eredeti tarczája. —

Mindenütt öltök gyilkolták már akkor a magyart, régi ellensége és régi jóbarátja egyaránt. Az usztrák seregek és a követünk élö idegen nemzetiségek

Pedig egyiknek sem vétettünk, egyiket sem támadtuk meg, sem szóval, sem fegyverrel. Minden bünnük az volt, hogy szerettük hazánkat s védelmeztük királyi esküvel azentesített törvényünket és nemzeti alkotmányunkat.

Ezért akartak bennünket kiirtani, ezért támadtak reánk kilencz felőla osaszári seregek; láztították fel bécsi átkos kezök a közöttünk élö testvér nemzetiségeket, kikkel azelőtt századokon át, békecsygetérsében és jó barátságban éltünk. Földet ajándékoztunk a földön futóknak, mely nekik kegyeret adjon, törvényeket, melyek örök legyenek s magunk is nem egyszer védelmeztük őket, idegen hadak fegyverei, zsarolásai és pusztításai ellen.

Százados kapcsolattal voltunk egymáshoz kapcsolva s most mindazeket szétezaggtatták az örfjögök s ellenünk irték fegyverrel és engesztelhetetlen dühvel, pusztítván, gyilkolván bennünket jóakarókat, jöttevjöket.

Windischgracz herczeg úbornagy,

miután a lázongó Béceset erőlyessen megzabolástá s ágyuival és szuronyaival a rendet helyreállította, nagy sereggel nyomult az ország szíve, a magyar kormány székhelye, Budapest felé.

A mely erői vele szembe állhatunk, az számára nézve vajmi kevés volt, a honvédek valamennyien unozékok és gyakorlatlanok, fegyverzetök, ruházatok és egész felszerelésök a leghiányosabb, nagy részök kaszával s a leghitványabb kovács puskákkal ellátva, a milyeneket az itteni fegyvergyárakban találtak, legtöbbsnyire lándzsa hasznavehetetlen lim-lom darabok, töltés alig néhány jutott egyiknek-egynek. Mig az ellenfél mindezzel bőségesen el volt látva és felszerelve.

Hát biz ezök a háborút soha eddig nem látott kezdő vitézek, alig állhattak szembe a régi kitanult fegyelmezett és tüzhöz szoktatott rendez katonasággal és a hol szemben állottak legtöbbsnyire érzékeny veszteséggel voltak kénytelenek a csatáért elleneiknek átengedni, s teljes megsemmisüléstől mindannyiszor régi vitéz huszárijaink hőiesége mentvén meg őket, kik minden egyes alkalommal, gyakran túlnyomó nagygyőrel szemben is fedesték a visszavonulást, beigazolván egykori kegyeres pajtásai, a vasasok és uhánosok előtt is, hogy a huszár a világ legeszegelebb katonája.

Es ez volt és ez is maradt. Hősi tettek legendái vannak nevékhöz füzve a egész mondakör van a népakján és emlékében csodaszerű vitézetteikről.

De hát ez a nyílt ellenség, még nem volt elég nekünk, vagy nem tartotta elég-

nek a bécsi átkos köz, elleneagúnkké léve eddigi testvéreinket is, oláhok, ráczok, szerbek ölték, gyilkoltak bennünket, tőt zsebrákok támadtak fel ellenünk, usztrák vezérré avanzszirozott Hurbán-féle hőspapuk vezetésé alatt.

Ezeket nyerte meg első helyen a bécsi átkosköz, az erdélyi oláh, az alvidéki rácz és az szerb püspök voltak az őrizetökre bizott nyájak vezetői, kik mindannyian mint egyegy ujkori Amlenszi Péter a pogány török ellen, a hitű és mindig jó testvér a magyar ellen, vezettek orv kereszties hadjáratot.

Nyomukban mindenütt vész és pusztulás volt. Fölparzelt magyar falvak és városok, legyilkolt békés magyar lakosok kiknek tetemei fölötté véres örömmünnepet ült a fanatizált ellen.

Itt is és mindenütt védenünk kellett magunkat és a győztes védelem, sem ritkán hasonló véres bosszúval torolta meg a vett fájdalommal sebeket.

Különösen [Erdélyben az oláhok, az alvidékek a ráczok, és szerbek gyilkoltak, pusztítottak, nem kegyelmezvén senkinek a ki magyar.

A „Kürel Eleyson” szolozsma hangjai mellett gyilkolták le az őket nem bántó magyarokat, a derék püspökök áldást mondanak tetteikre, szentelt vízzel hintették meg gyilkos fegyverüket.

— Absolve Dumine! hangozt a testvérgyilkosok tetteikre, a szécsékeknek kegyelmei hirdető szöszata.

Gátat kell vetni a gyilkos örfjögésnek, volt a magyar vezérek hirtározata, a pusztító ráczok és szerbek ellen.

sok számottevő és figyelmen kívül nem hagyható rendezett tanácsú várost, sőt nagy községet is megilleli a szó, talán még nyomatékosabban, mint amily mértékben az egyik-másik törvényhatósági joggal fölrüházott várost. — Ha tehát szükségessé vált a városok szövetségének megalkotása, miért nincs ottan szava az olyan, igazán hivatott és máris fontos missziót teljesítő rend. tanácsú városnak, mint amilyen Miskolcz, Nyitra, Szombathely, Nagy-Kanizsa, Kaposvár, Ungvár, Nyiregyháza, Eger, Gyula, Makó, Szentés, N.-Kőrös, Osaba és még egy néhány jelentékeny vidéki központ.

Talán Szathmár-Németi, Komárom avagy Marosvásárhely törvényhatóságának derogál kezét fogva haladni a minden tekintetben háromszorta nagyobb Miskolcznak vezérémbereivel? Széll Kálmán serényen dolgozik a köz-igazgatás átformálásán, és én hiszem, hogy hamarosan meg is csinálja. Ez pedig kétségtelenül vele fog járni a városok egyöntetű szervezésével, amikor talán a ranglisztán még Gyula város is magasabban fog helyet foglalni kulcsos Komárom városánál vagy Szathmár-Németinél, amely utóbbi még csak nem is vármegyei székhely, és se iparra, se kereskedelemre, se lakosságának számára, se geográfiai fekvése nem praedestinaálja őt arra a polczra, ahonnan kevélyen elnézhetne a fejünk fölött.

Nem hiszem, hogy városok szövetségének lehetne gyakorlati és logikai értelme. Az állami közérdeket az összeség érdeke képezi, az összeséget pedig a különböző vidékek lokális szükségleteinek kielégítése alkotja meg. Ezt a két dolgot tehát nem lehet egy kalap alá vonni, és én meg vagyok győződve, hogy a hazafi, aki a huszonöt magyar város kongresszusára legelsőbbségben gondolt, nem volt egészen tisztában a tárgygyal, és hogy a huszonöt polgármester — a kellemes kéjtudás tapasztalataitól eltekintve — ma se bölcsőbb

vezetője a nemes törvényhatóságnak, mint volt a győri utazás előtt.

Aliquis.

## Szilánkok.

— Békés, majálisok, gyűlések, nap- és egyéb fogynakozások hete. —

Be kell vallanom, hogy van egy kis fajsám a pátumom, mert a majálisok nagyobbik fele egy, illetve két héttel ezelőtt a mult emlékei közé sorakozott az így mint újdonsággal hajos volna vele előhozakodni, vagy referensdát irni róla, de mégis aktuális lesz talán a jövőre való tekintettel egyet-mást megjegyezni róla.

Igy teszem azt, hogy bármily poeitikus hangzású is a „Vicza” annak fenekén diák majálisot rendezni egy kissé merész vállalkozás, mert mint holt meder is megtartotta elevenkori ama sajátágát, hogy biz annak a feneké száraz időben is többé-kevésbé nedves és a füvet nem igen szíveli, ellenben annál nagyobb a hajlandósága a „felcserepedésre” a mi által a lábbel készítő pátrónusára avatta magát, minthogy pedig ez új pátrónusnak áldozatot hozni a nagyközönségnek — sőt maga a tanárkar is — csak igen-igen „korlátolt” mérvben mutatkozott hajlandónak, ott hagyta azt ifjúságunk színe-virága is már a kora delutáni órákban s bevonult egyedüli díszekedésünk tárgya a Bérház nap és villany világította dísztermébe, mert hiszen újabb időben a majálisok fogalma mióta a „Vashalmot” is hasznosítani (?) kívánta a község ügyeit intéző bölcsesség ehhez a 4 falhoz van köve s alig várjuk az időt, hogy óvodásaink majálisait is ide koncentráltassuk.

Sokkal praktikusabb befolyású volt — ha ugyan az idealismusként ez a megölője összehasznosítható a majális poézisével — a polgári leányiskolások tavaszi mulatósága, kik a grófi park árnyas lombjai alatt, zöld fű és tiszta levegőn mulatták át a napot. Igen, mert ott akadt valaki a ki nem a saját kényelme, hanem a növedékek érdekében direkt kérelmet intézett ahhoz a kegyelmes urhoz a kit mi azok útján a kik vele gyakori érintkezésben állnak megszoktunk velünk szemben legkisebb szíveségmegadására sem hajlandónak ismerni, viszonzásaképp aztán mi is közléstünk nyilvánulásaiban minden alkalmat megragadtunk, hogy ennek a balhitnek

meggyökeresedett befolyása alatt még az ébredező joakaratot is végkép elfojtsuk magunk iránt s mentesüljünk mondva — akaratlan ténye tényezőivé váltunk egy olyan helyzet megeremítésének a minő most Békés város közönsége és a földes uraság közt fent áll, melynek levét első sorban a más talajára utalt szegény munkás — ezek keresetnélkülisége, illetőleg mellőzése miatt pedig egész közönségünk issza meg. Lelkük rajta a kik ezt tudatosan csinálták, sőt csinálják talán most is midőn tüntetésnek is beillő tartózkodást tanusítottak a gróf ur engedélyével szemben — tündöklőlvén távollátukkel, mintha csak hallgatag neheztelésüket akarnák dokumentálni, hogy „nélkülök sőt tán ellenük” igénybe meri venni valaki a kegyelmes ur egyedül csak általuk patentirotzott szíveséget.

Ho-hó, most veszem észre, hogy a kőbányán termelt hamisítatlan „pilseni” mellől ugyancsak messzo kalandoztam s majd elfelejttem megmondani, hogy a polgáristák majálisa, — az egész tantestület odaadó figyelme, buzgalma folytán a legszébb rendben ment véghez most is; hogy a koremsáros sokkal jobban szukezidált mint tavaly, csak mint banda impressarió nem volt szerencsés Ádival, mert szőlői daczára — a delután megjelent közönségnek — a kénytelen — a kelletlen muzsika mellett akaratlanul lekellott szállítani a békési első zenekar niveaujáról hírből alkotott vérmes reményét; vagy tán azt hitte a banda, hogy majálison akármilyen unott, monoton orhestrum megjárja?

Végezredményében határozott előnye van a grófi kertnek a vadregényes „Vicza” felett s a mélyen tisztelt tanár urak közül akadhatott volna valaki, a ki nagyra-becsült tekintélyének minden csorbulásán nélkül éreszthetett volna utnak egy kényvnyt a növedékek érdekében s talán járt volna az is anyni eredménnyel mint tavaly az ipartestület az izléstelen „Os-Budavára Békésen” című nyári mulatságról. (?) Igas, hogy mindenki legközelebb áll önmagához és saját testi köznyelme a fő, de sok esetben ez a közönség a t. cz. publikumot távolítja el az illetőtől; csakahogy az ilyen esetek elbirálásához a tanári diploma mellett egy kevéske jóakaratu tapentat is kell, a mit pedig tudvalóleg semmiféle iskolában sem osztogatnak.

|| Községünk házi és született bölcsői

S előre megállapított hadi terv szerint, közös erővel megkezdtek az előnyomulást, a ráczok és szerbek főfészkeik ellen, melyek mintegy győpontjai voltak a magyar ellenes támadásoknak.

A rettenthetetlen hős vezér Damjanica a ráczok réme december 12-én heves és véres küzdelem után bevette Alibunárt, ezt a szomorú hírre vergődött szerb erődtől. A lázadóknak ezreik: Jovanovic és Szuplićak, alig tudtak az őket nyomában üldöző huszárak bosszuló kardjaik elől megmenekülni.

A győtes honvédsereg másnap Ilánacsán át Dobnicára nyomult!

A előbbi község volt Alibunárnak egyik bástyája, lakói a magyaroknak legkérlelhetőbb ellenségei a pópája a nép legfanatikusabb vezetője. Mindenütt előjárta a keresztos szent zászlóval, a hol a magyar ellen kellett küzdeni s azíve nem ismert irgalmat és kegyelmet senki iránt a ki magyar volt. Cseszszopokat, nőket és aggokat gyilkoltak le hívei.

Ad majorem Dei gloriam! Istennek nagyobb dicsőségére!

Ott harcolt a fanatikus pópa Alibunárnál is az utolsó óráig, csak midőn a csarda elveszett, menekült fészékbe: Ilánacsára.

Ott aztán, mint a ki dolgát egészen jól végezte. Fölöttötte ünnepi pópa kötődött. Felcsatolta esperesi vörös övét s nyugodtan várta az előnyomuló magyarokat. Abban a hitben volt, hogy a magára öltött szent jelvények megfogják őt és családját védelmezni a vallást és azok

szolgáit mindig tisztelő magyarok bosszúja ellen.

Menekülni akaró nejét és fiatal lányját, ki csak most jött haza Budapestről a novelló intézetből visszatartotta. Ismerte a lovagias magyart, ki lebecsájtja fegyverőt a nők előtt s leteszi azok lábaihoz.

De nem ismerte azt az elkeseredettséget, melyel azoknak szívök, lelkük csordultig telve volt, azon rabló támadások következtében, melyek hónapokon át kinpadra feszítették emberies érzelmeiket.

Most már késő lesz, a lovagiaságra hivatkozni!

A szigorú bíró az osztó igazság mérlegét tartotta kezében. Az egyik serpenyőben a kifosztott, legyilkolt magyarok, másikon a vértüredőben tomboló baktránsok és rémtetteik voltak s ez utóbbiak sokkal nagyobb túlsúlyban. Ha ezek nem ismerték a kegyelmet a magyarokkal szemben, O sem ismeri ezt a visszafizetés nehéz órájában.

— Föl kell gyujtani a helységet s kirabolni, hogy nyoma se maradjon, halott kérelhetetlen parancsszava. Tűz és láng pusztította el örökre a gyilkosok fészékét.

Aztán hajrá! Be minden sárba! Elvenni mindent a mi csak elvihető, elpusztítani semmivé tenni minden egyebet, levágni, leszúrni mindenkit ki ellen áll.

Szörnyű bünt követtek el. Elárulták a hazát, mely őket fiaivá fogadva s mely nékik anyyi századon át otalmat nyújtott a török ellen s jutalmat, anyagi jólétet munkájok után.

Súlyos bűn terheli lelküket. Legyil-

kolták testvéreiket a magyarokat. Nem kisebb leend büntetésök!

Meneküljön a ki tud, a kinek kedves az élete. A megtorlás nem ismer kíméletet!

A pópa azonban azt hitte, hogy ő nagyon jól ismeri a magyart, tisztelt az mindenkinek vallását s kegyelemmel viseltetik Isten szolgái iránt, még ha azok méltatlanok is erre.

Ezért nem menekült, sőt családját sem engedte távozni. Majd megbabolázta ő a dühöngőket. A hol a fegyver nem használ, ott van a kereszt és a biblia!

Teljes díszben állott ki a hosszú folyósóra, jobb kezében nehéz vasfeszületet tartott, melyen az Isten anyaszent fiának a Megváltónak emberi alakja függött a melyet utolsó esetben, hatalmas védő eszközü is lehessen használni. Így várta eleneit.

Nem soká kellett várni. A néki szilajodott harczosok minden házba betörték, kímélet nélkül.

Egy 10-ik zászlóaljbeli vértől ittasult honvéd rohant be a papi lakba.

— Kegyelem vitéz honvéd! Szólját a pópa hozzá, fájának sunyi alázatosságával. Isten szolgálja két téled kegyelmet. Ne itélj, hogy ne ítéltesse!

A honvéd megdöbbenve bocsátotta le fegyverét. S elfordult, hogy távozzék.

A pópa szerencsétlenségére, egy másik honvéd utánna rohant társának, ki midőn a pópát meglátta, bosszút lihegve kiáltott rá:

— Nem ismerz goszpodiu pópa? Én vagyok az, kit a te emberség ti nap előtt elfogtak s te kimondtad réam a halálos

ismét tanácskozásra jöttek össze a városában, mely immáron miniszteri leirat tanúsága szerint is csakugyan szűk ennyi okos ember számára s török szakad bővíténi kell; csak egy hibája van ennek a leiratnak — mint az egyszerű asszonyka előtt a szakácskönyvnek — hogy t. i. nem mondja meg, hogy *honnan* vegyék rá a költséget — mert az alispán ur biztatása — hogy lesz pénz az erdő letarolásából a városban renoválására is — kevés ki látást nyújt mivel az algha lesz engedélyezve; hát hiszen elismerjük mi is, hogy a város háza ma már nem felel meg minden tekintetben a kívánalmaknak, hogy különösen a sok szépségelmélettel dolgozó főjegyző ur szoruló kénytelen néha napján, de hát ott volna egyszerű expedienstul a Bérház, alakítsák át azt, kevesebb költségre kerül s modernesre ellen se lehetne kifogást emelni. Különben községi autonómiánk 4 páncélos lovagja fog ládszást törni személyes kihallgatásán a Miniszter urnál, az építés egyelőre leendő elhalasztásáért — remélve, hogy meggyőzhetik a Miniszter urat a „non possumus”-ról és arról, hogy nem csak a felelőbb kisebbségnek, hanem néha a határozat-hozó többségnek is figyelembe vehető volna az erkölcsi súlya a vármegyénk által.

Az állami iskola leszavazásáért is megjött a revánzs a közigazgatási bizottságtól a közgyűléshez, meghatvannapotkák öket — pedig az 50 és 25-ös számokkal jobban quadrálnak a megyei tradícióval — hogy ez alatt okvetetlenül készítsék el a most már saját erejükből emelendő népiszkola tervét, különben stb. Ehez a dologhoz nem kívánok többet tenni mint a mit e lap, — ha jól emlékszem 18-ik számában közreadtam, hogy t. i. igen is van szükség az iskolára, de nem a *bél*, hanem a külterületen s úgy látszik a képviselőtestület többsége is erre az álláspontra helyezkedett, mert a tanácsra tervez 2 új iskolát. Az a meghatározó erély, melylyel vármegyénk mostanában községünk belügyeivel foglalkozik akaratlanul eszünkbe juttatja azt az atyai engedékenységét, melylyel Megyer megvételét, majd a valódi indoktól eltérőleg a parcellák eladásra helyett a *bérbeadás* kegyesen engedélyezte, ha akkor veszi szívére ügyünket a vármegye s nem ad hitelt a szociális voltunkról terjesztett rossz híreknek és nem engedi megvenni a drága Megyert: most volna pénzünk a város-háza Bérházzá felújíására és egyéb szükségletekre is, mert minden felcsúsz az a mit már eddig a kender földet nem is számítva — kedves Megyerre bársz gold rá fizettünk.

Még a főjegyző ur humoráról kell beszámolnom, melylyel kezeli az előjáró tanács egyes határozatait; beterjeszti t. i. ennek *nevében* azt a javaslatot, hogy az iskola létesítése, a város háza kiépítése és egyéb szükségletek — gondolom köztiki szerepel Megyer is — fedezésére vegyenek fel potom 120 ezer forintot és mikor szavazásra kerül a sor a képviselőtestületben az Előjáróság közül jó formán a főjegyző ur egyedül szavaz a javaslat mellett; és még ő fenyegetőzik a képviselőtestület feloszlásának immunitásával. Nem rossz az alsó f. k. árm. társulat legutóbbi gyűlésén cselekedet szavazása sem. Előjárulatnál t. i. a falunak 30 voksa van — melyből nem tudom micsoda uzus alapján 15-öt a bíró, 15-öt pedig az alsó jegyző gyakorol s megtörtént az a furcsa eset, hogy a két küldött mindenik saját vállalkozójára szavazott és mint plus — a minust egymást megsemmisítették vagyis a szavazás eredménye nélkülös is ugyan az lett volna. Hát nem kacagani való volna ez, ha nem lenne egyszersmind keserű? En bosszút állának érte és nem szavaznám meg nekik a fiakker pénzt.

Napfogyatkozás lett volna s tán a felegeken tul volt, de mi nem gyönyörködöttünk benne; egyéb fogyatkozás is van itt bőven, de hát azok eltalálását egyelőre a t. olvasó fantáziájára bízom, csak azt említem fel a mi a becsület mezején esett, melyet most becsület bíróság, parbjaságok egykezenek helyre reparálni s miatta tele van a levegő lópor-füst és kard-szaggal (Karczagot ne tessék szédni, mert arra más a kádenszija) a ténykedők lakása környéke megrendőrel, hogy valamiképp nagyobb kárt ne togyenek egymásba mint tettek eddig; mindennek voltaképeni oka egy kávéházi éles megjegyzés után keletkezett orv-támadásból eredő verekedés, melynek tettszei nem gatyában, hanem diplomájuk után nadrágban járnak. Szerencsére mindketten más község büszkeségei s így városunk növekvő szülötteire ez az affér semmiféle hátrányos konsequenciával nem jár.

## A t. (vármegye) Házból.

Békés vármegye magas értelmiségű

tümeményszerű jelenet láttára, szólanul távozott a pópa lakból.

Az árvúknak és ártalanoknak: Isten az őrző pásztora. Ki ezek ellen emel fegyvert: Istent hívja ki maga ellen.

A folyosón fekvő pópa és folosége mellett egy pillanatra megállottak. Talán imádkoztak is lelkeik túlvilági üdvösségéért.

Ez alatt a kert alatt, egy vértől és szeszől ittas vörös sapkás honvéd tört be az imádkozó szűzhöz, e vad harcoss a mámor észbontó fellegén át, semmit mást nem látott, mint a magyarnak ellenségét egy rácz leányt. Mindegy ha angal is s annak sem kegyelmezne, ha az bánatná a magyart.

Következő pillanatban az imádkozó szűz szívét a vörös siphás golyója zúzta szét. \*)

A pópa és neje hült tetemei fölött borongó két honvéd egyike felvette a pópa kezéből kiessett bibliát. Nem vizet őt innen mást azomorú emlékből, mint Istennek szent könyvét.

Magyar szövegű volt ez. Talán tévedésből vette a pópa kezébe, vagy talán számításból, erősebb védpáizanak híván ezt az ellenség ellen, ha ezek látják hogy: bibliája is magyar.

A szent könyv esés közben kinyitott s a mint a honvéd beletekintett Mózes V-ik könyvének következő sorait olvasta:

„Megbűntetem az apák álnokságait a fiakban és leányokban, harmad és negyedikiglen.”

\*) Az 1848—49-iki harmadik honvéd zászlóalj története: Hegyesi Mártontól. 67-ik lap.

szívonalon álló törvényhatóságban nagy scandalum történt . . .

A bizottsági tagok hozzá szölkáltak a napirend tárgyaihoz, a mi általános feltűnést keltett, különösen az előadó jegyzőknél, a kik már kezétek hozzá szokták, hogy az előadmányokra más nem is mondható minthogy „elfogadják” tekintettel arra, hogy a magyar nyelvben a „tök” „tük” nem használatik.

Általánoságban a gyűlésnek tulajdonilag egyházi asznezete volt, a felszólalók csak nem mind az egyházi és világi papokból a hitközségi elnökökből kerültek ki.

Elsőnek a kálmivista felekezeti maratonosított be, mindjárt az alapítási jelentésnél a mikor a tul hitbuzgó jurnalisták ok-féle hájjal megkent prédikátor azt vitatta, hogy a temetkezési és házassági egyetemes mulasztásainak felfedezése későn történt. Hát 'iszen a puspakort is későn fedesték fel (arra való tekintettel, hogy előbb is felfedezhetők volna) de még is jó, hogy ilyen későn is felfedezték, mert a szent atya ugyan nem iparkodott volna felfedezni.

És éppen így van ez a temetkezési egyetemes visszaéléseivel is.

A második ütközést a törvényhatóságok átiratánál történt; az ok pedig az volt, hogy a vm. főjegyző nem szeretett volna, egy magas értelmiségű bizottsági tag pedig szeret adót nem fizetni s így az utóbbi lelkesen támogatta azt a feliratot, mely kéri, hogy az új szőlők termésé 10 hectoliterig adómentes legyen.

De kérem — replikáz ja főjegyző — akkor senkinek sem fog 10 hectoliternél több bora teremni.

S ez az argumentum hatott, beletették, hogy akkor nagyon kevés bór fog teremni az országban s a féltrás elmaradt.

Ebben a boros hangulatban jutottunk el Ladysmith ostromához, vagy is a hadapród iskolai alapítványi hely betöltéséhez, amott névszorint ágyukkal harcoltak (ott volt a hosszú Tom) itt pedig név-

Nem igaz! khatott fel a vad harcoss, illet a szeretet Istene nem mondhat, illet csak a gyűlölködő — méltatlan aszónák a papok hirdethetnek; következő pihánban undorral dobtá el magától a hazugant hirdető szent könyvet.

Másnap Járkovácsra ment a honvédsereg.

Az itteni vőrfürdő, melyet a rácsok készítettek a honvédek részére: ismeretes a történelemből.

A pirossipkás ki az imádkozó pap leányát átlötte: első volt az áldozatok között.

Van Isten! Büntető hatalmas Isten!

## Emlékezés az Electóra.

Miklós az „alma mater” délesepártása 1900 május hó 26-án kitette az őt Collegium fekete táblájára a kis vastáblát, melyen a boldogító szavak vannak:

Electio  
d. n. 3 órákor

Szinte megdöbben az alma mater sziveilyenkor, a dobhártyájának jelei felreimerhetetlen sújtótok gyönyörű ott vannak a gyászruhában és a tarkó-banka csoportokat képező fiai arcon. Van a rács, forgás, dalolás, asztal, jékedvőtől pezseg minden océus kora reggeltől késő estig.

Nagy az érdeklődés a neves tanuló

szentencziát, hogy akasszanak fel: te voltál az, ki társaid előtt dicsekedtél, hogy a hány kutya magyart csak elfogtál, mind felakasztottad, vagy levágtattad. — Isten-nél a kegyelem, bűnös lelkednek! —

Következő pillanatban a katona szorony a pópa szívébe merült, ki egyetlen halálos ordítással, élettelenül omlott össze.

A rémkiáltásra a pópa felesége kezeit törve rohant ki a szobából s meglátva halott férjét, vér-fagyasztó, éktelen átkokban kezdte szidalmazni a földieket és égieket.

Csak kezdete. Ott fagyott ajkán. Egy az utcáról betévedt golyó, őt is férje mellé terítette.

Most mind két honvéd a szobába rohant. Gazdag zsákmányt fognak ott találni!

Mindjárt az első szobában, egy imádkozó angult találtak, egy gyönyörű szép leányt, a pópa leányát, ki térdelve halálápadtan, kezében olvasóját tartva, a halálra huzzott vértanuk égre emelt tekintetével könyörgött Istenhez a szabadulásért, vagy az üdvözítő halálért.

Midőn a két fegyveres honvéd ráért, viaióját megszakítva alig hallhatólag magyarul suttogta . . .

— Kegyelem . . . kegyelem! én semmi nem vettem Önök ellen.

Az előtt a fővárosban volt a leányka nevelőben a jónevű Selteneich-féle nevelő intézetben. Mikor e nagy vihar kitört szülői háza hozták, hogy itt nagyobb biztonságban legyen.

A két harcoss mélyen meghatva a

szertint szavazással; az egyik indítványt tette a Kosuthéé papja Frankó, a másikat a Barthééé papja Dombi; és még hozzá Frankó olyan furfangos módon, hogy azt kérte szavazzanak akként az indítványra, hogy melyik kell Dombi vagy Frankó; a kis hamis, ezzel a mameluk törvényhatósággal így akarta megérni, hogy egyszer még is negyvennyolcra válasszon, mert hát mind a kettő negyvennyolcas; egyforma a kifli (vagy minden negyvennyolcas) csak az a különbség, hogy az egyik párt zablizból, a másik buza lisztből van sütve.

De hát a terv nem sikerült, a rendnek megfelelően igennel és nemmel történt a szavazás s a szavazás eredményével (majdnem) mindenki még volt elégedve.

A két névszerinti szavazás annyi időt vett igénybe, hogy a déli haragszóra vasútra vágó mezei hadak elérkezettnek látták az időt a tárgysorozat megbolygatására, kikerosvén az ügyek közül a mi őket érdekli s így az öcsöd-tiszaföldvári úti következett, a melynek érdekében lándsázt tört az öcsödi pap, támogatva a gyulai pap, pártolta a békesi tanácsbíró, felvilágosítást adott a tót-komlósi egyház világi elnöke s mindnyájukat megnyugtatta a m.-berényi evangélikus egyház világi elnöke. (a vármegye szép szavú alispánja.)

S szent lett volna a béke, ha ezután megint ki nem bolhásszák a mező-berényi választást, a mely kérdés eldöntésénél megtörtént az a ritka eset, hogy a szavazatok egyformán oszlottak meg s az elnök döntött, kimondván a választás megsemmisítését azon indokból, mert a tisztújító széki elnök érzéki észleletének helyessége alaposan kétségbe vonatot.

A nélkül, hogy állást kívánnék a kérdésben foglalni; az érzéki észlelet alaposágára, csupán egy folyósi beszélgetést jegyeztek fel, mely egy a választást megsemmisítő és egy a választást megerősítő bizottsági tag között lefolyt:

ifjuság rétegénél, még azok is folkeresik ezt a kis táblát, akik majd csak a jövő században eligálnak; s ma legfeljebb csamendikánsok lennének ha... a nagyfejük el nem törülték volna azt a gyönyörű intézményt. Aki nem hallott még rólla, aki mendikánsot soh' sem látott, annak nincs fogalma sem a boldogságról s az ilyet utasítom a gyulai ref. rektorhoz.

Ó volt a mendikáns, s fogadni mernek róla, amár különben ő sem fogadja azt hiszem, hogy akkor boldogabb volt mint ma. Kihazasító társulat, egyházi ügyek, tanítás: szöszéken és iskolában nem bántották, nem zavarták.

Elment ő akkor is a nagy urakhoz a nagy hazakba, mondókáját illedeően előadta akkor is ép úgy mint ma, pedig hiszen ugyszólván felesleges volt, mert hiszen tudtak, hogy minő ügyben jár s mit képvisel. Akkor nem legialtak jegyzőkönyvbe állításra, míg ma már, tekintve hogy vorba volt, scripta manent, minden jelentősebb állítást jegyzőkönyvbe vétet Nyisztor bíró ur.

Volt paplanos egy, terített asztal a számára akkor is odahaza, a roktarnál, no de hiszen ő szerinte már akkor is „mindenütt jó, de mégis legjobb otthon” aranymondásnak ép a fordítottja volt az igaz.

Nagy boldogságában volt az étel és ital másutt, inkább és szivesebben feküdt a parketten végig, — ha olgotta a buzdóság, — s takarta be asztaltörővel a mainak circa csak negyedét tehető esetét s valószínűen nyugodtabban is

**Megsemmisítő** (a megerősítőhöz): Én nem tudom, miért haragszotok úgy a választás megsemmisítéséről, hogy ha csak ugyan olyan nagy többsége van a jelölteknek, meg lesz az most a második választásnál is.

**Megerősítő**: Csak hogy az nem lehet.

**Megsemmisítő**: Miért?

**Megerősítő** (méreggel): Vakapád, hát azért, mert az első választásnál sem volt többségünk.

Ilyen kérem az az érzéki észlelet, melyre az 1886. évi XXII. t.-ez a választásokat alapítja.

Ezután a nagy vita után megkezdődött a mezei hadak kivonulása, üres lett a terem s a délelőtti gyűlés végződött pompás rabló historiákkal.

Arról volt ugyanis szó, hogy a pénztári helyiséget udvari épületbe helyezik el.

A főpénztárnok azt vitatta, hogy az udvaron kirabolják a pénztárt fáklja fényvel, czintányérral és dobbal!

A pénzügyigazgató megtoldotta azzal, hogy még pisztolyt is sütnék el s arra mindenki elszalad s ő kutyákkal őrizteti a szintén udvaron elhelyezett adóhivatalt (vajjon fizet-e ebadót?)

De azután hivatkozás történt a gyulai betörők jogcsokására, a mely szerint mindég az utcáról törnek be; a mi természetes is, mert utcai betörők már vannak, udvari tanácsosok és udvari szállítók is vannak, de udvari betörők még nincsenek.

A délutáni gyűlésen már csak egy igen izléstelen vita volt s azután helyre állott a régi rend, perczenként felhangzott az „elfogadtatik” s a hátralévő 90 tárgy másfél óra alatt letárgyalatott.

De még mielőtt a komoly referádára áttérnék, elbeszéltem azt a jó anekdotát a mit Zlin s zky Pista bácsi mondott el a kis tanácssteromban összesereglett hívei előtt, mikor a főispán a hadapród iskolai ügyben tévedésből kimondott ha-

aludt mint tán mai is a Novák-utca szegletén levő tágas rektori szobában.

Azonban hagyjuk ezeket, elég anynyi mindezek után, hogy van városunkban egy hívő lélek, aki mendikáns is volt, — amár fölültem többen is lehetnek, — s aki a mendikánsi intézményről, annak, hasznáról, jelentőségéről s mindenek felett pedig boldogító voltáról valamivel többet tud saját praxissa nyomán, mint én igaz, hogy én soh' sem praktizáltam o téren.

Nohát igen, ki van téve a fekete tábla, de avval szemben ki van téve a a választók lajstroma is: nem publicálják a lapok utján, nem hijak fel róla az ifjuság figyelmét, mégis jobban érdekoldik iránta a nemes tanuló ifjuság, mint a választó közönség a képviselő választók lajstroma iránt.

Enek pedig nemesak abban rejlik az oka, hogy mindenki kíváncsi arra, hogy hányadik választó, hanem abban is keresendő az ok, hogy némelyik válna utján, kiván téve a nem válna szöcska. A mi bővebben magyarázva, — annyit tesz, hogy valami tartozásod van frator, s azért nem választasz, míg az arra vonatkozó ügyedet nem rendezöd. Mert hát tudnivaló dolog, hogy telekkönyvi rendszer is divik az ós Collegiumban, s némelyik komanak nagy lévő s személyi hitele, megjelönnék a nem szereten alakok s szorítják azt a kis pizt, s ha hozzá nem juthatnak, mennek az a'ma mater fő alakja az akad. Rektorhoz, s előadják a hitelművelőt történetét, a passivák kelotkezésének okát

tározatát kikorrigálva, a szavazást kérők kérelmére a szavazást elrendelte.

— Nos tehát fiam, aranyember ez a mi főispánunk, minden cselekedetét a törvény tisztelet jellemzi, úgy látszik, hogy vér sejtjeibe pártatlanság és igazság van. Hallgassátok meg mi történt Erdélyben egy megyében, a hol a megyebizottsági tagok kilenczted része százsz. Az oláhok, meg a szászok összegyűjtötték a megye segítségével százezer forintot egy színház alapra. Mikor a pénz összegyűlt, összehívták a vármegye gyűlést, hogy határozzanak a színház felállítására felett. Egyhangulag elhatározták, hogy a színházat megépítik. Akkor felteszi a kérdést. Hát milyen nyelvű legyen? Feláll a tanfelügyelő s egy adótiszt és rövid, de lelkes szavakban a magyar nyelvet ajánlja; utána ám azonban hosszú sorokban felállnak a szászok és oláhok s órák hosszúig tartó beszédekben ajánlják, hogy a színház nyelv felváltva oláh és szász legyen — s ezt a megyebizottsági tagok óriási aránytalan többsége névében kívánják. Szavazást azonban elfelejtettek kérni, mire a főispán a következőben hirdeti ki a határozatot:

„Mint a felszólalásokból megértettem a határozat az, hogy a színház magyar legyen s ezt ezennel kimondom.”

Óriási zaj, zavar támad, felállnak s interpellálják a főispánt a határozat kimondásáért, hisz csak ketten beszéltek a magyar nyelv mellett, tizen pedig olane.

A főispán nyugodtan simogatja meg bajszát s mosolyogva felel:

— Hja kérem, én nem tudok csak magyarul. Pedig az a főispán hires Heine fordító.

— No lássátok ez is, az is főispán.

A másik meg a Popovics Szilvi mondása, ki meg mikor Bodoky Zoltán felszólalása után megsemmisítették a m.-berényi választást, így kiáltott fel:

— No eljövök Gyulára korteskedni a képviselő választáskor Bodoky Zoltán mellett! Hadd semmisítsék meg azt is!

s csak nagy előszóval, kéri a betáblázást T. . . K. jogász vagy hittanhallgató ur nevére. S a jó szerencse, ha valami stickli nincs avagy nem ismeretes még a nagyitist és Tek. tanári kar előtt mert akkor az ünnep utáni elszámolások leendő fizetésre kötelezetel s legfeljebb egy kis atyai dorgatásban részesül: ellonkező esetben pedig, öszszeszeül a Nagyitist. és Tek. tanárikar s unisono csódot nyitnak ellened megírják az öregednek, felkérlik az ügy rendezőre s egyuttal úgy volod mint vele közlik a consulum abenadit. Ilyesmí a vége, Ban, Broner, Cziozó és nemzetos Dobóné asszonyom és társa ünnep előtti Collegiumi vizitelésének.

Ezért van hát a tolongás a választói lajstrom körül, ezért viz onnan az utja minden választónak Soós haznygy urho. Itt nyujtják az informatiót vagy a senioratusban. S ez az informatió gyakran kellemetlenül hat így ünnep előtt, a nemes tanuló ifjuság egyik másik gigerli tagjára.

Megindulnak a nyugta keresések, kérvényozésu a rektornál halasztás iránt avagy ha van még értékes holmi segít a pillanatnyi zavaron a Csapó-utcai bank. Ugy hogy d. u. 2 órára rendezve vannak a finansziális ügyek, lehet választani a nem válna kúrni egyéneknek is.

Lassan telik az idő d. u. 2 óráig, nem igen izlik a convictusi ebéd, nyugtalanul jár kel a diákság le s fel a hatalmas övezetes löpésökön. Roppant kíváncsiak, hogy ezt, vagy azt a nagy lo-gató melyik esküdt választotta, mi jut

A gyűlés lefolyása különben a következő volt:

Az alispáni jelentés tudomásul vétele mellett Keuskeméti Ferenc, dr. Fábry Sándor és az elnök hozzászólása után elhatározta a közgyűlés, hogy e tettekrezi- és kiházasító-egyleteknek, a kereskedelmi törvény rendelkezései alá vonása, a vármegyébéli szőlők rekonstrukciójának támogatása, az utépítési anyagok szállítási kedvezménye iránt a kormányhoz feliratot intéz és a „Mensa academica” javára alapítványt létesít. — A számonkérésök jegyzőkönyvét és az árvaszék múlt évi működéséről szóló jelentést tudomásul vette. Az új szolgabírói állásokra vonatkozó ministeri rendele-re intézkedett, hogy a nyomozások folytán beállott munkaszaporulatra vonatkozólag adatok gyűjtessenek. A gazdasági alkalmazottak fegyvergyakorlatára vonatkozó rendeletet tudomásul vette. A közkórházi szabályrendeletet több részletében módosította és a kórházi alkalmazottak nyugdíjazásáról szóló rendelkezésekkel kiegészítette. A bűnvádi perrendtartás módosítása tárgyában Hevesvármegye, az olasz borvám emelése tárgyában Zemplén- és Zala vármegyék és Versecz város, a pálinkaivás korlátozása tárgyában Hontvármegye, az újonnan alapított szőlőknek adandó kedvezmény tárgyában Szathmár város átiratait tudomásul vette. Munkácsy emlékének megörökítésére vonatkozólag az alispán javaslatára hívta fel Hontvármegye megkeresésére a „Diák otthon” javára 100 koronát megvezavazott. Ozv. Munkácsyné köszönet levélét a törvényhatóság részvéteért tudomásul vette. A honvédnadapról-iskola alapítványi helyre való jelölésről 20 tag névszerinti szavazást kért és miután előbb részletes vita indult meg a tárgyra és a szavazás módjára vonatkozólag, a melynek során dr. Frankó László és Dombi Lajos terjesztettek be határozati javaslatokat, a közgyűlés névszerinti szavazással elvetette az állandó választmány javaslatát és sorrend szerint jelölte Endrődy Gézát, Mátrai Richardot, Schröder Imrét és Zvarinyi Sándort. Harza Ferenc ösödői jegyzőnek lakásépítési megállapítása iránti felebbezését elutasította. Ösöd községnek az ösöd-tisztafoldjáról utnak a törvényhatósági ut-hálózatba való felvételét kérő folyamodványát Oláh Antal, Dombi Lajos, dr. Hajnal István, Havivár Lajos és dr. Fábry Sándor hozzászólása után tárgyalás és

előkészítés végett a vármegye alispánjának kiadta. A megfélebbezett mezőberényi másodjegyző választást megsemmisítette a közgyűlés. E tárgynál is széles meredben folyt a vita, a melynek során Kollár János, Csák György, Kreisz Ádám, Korosy László, Keuskeméti Ferenc és dr. Bodoky Zoltán a választás megsemmisítése mellett, Horváth János, dr. Hajnal István, Ambrus Sándor, Popovics Szilveszter, dr. Ladics László és dr. Daiml Sándor a választás megerősítése mellett érveltek. Felállás után szavaztak, de a szavazatok is egyenlően oszlottak meg és az elnök főispán élt döntő szavazatával, kimondván a választás megsemmisítését. A vármegyei földmivésiskola alap felosztásával a maradvány hovatartozására nézve az alispán javaslatára felhívta. A közgyűlési nyugdíjintézet igazgató választmányába Aszalay Gyulát bevalasztotta. A vármegyei szék-ház feletti szárnyának kiegészítését 41300 korona költséggel elhatározta. A gazdasági munkások segélyalapjaira a kormány által adott 10,000 korona segélyt a munkások lélekszáma arányában a közgyűlés között felosztotta. A szegény tüdőbetegek sanatoriumában évi 500 korona feljárnálával egy ágyalapotványt létesített. A takonyok következtében károsult gazdák segélyezésére vonatkozó alispáni jelentést tudomásul vette. A házalokereskedés korlátozásáról szóló szabályrendelet tervezetét elfogadta. A csaba-békési út 400,000 korona költségre nézve az első hazai takarékpénztár ajánlatát fogadta el. — A házi pénztár a közkórház 1899. évi számadását, valamint a közkórház 1901. évi költségvetését jóváhagyta és kimondotta, hogy árvapénzek csak békésvármegyébéli ingatlanokra adhatók költségen. A kórházi költségvetéssel kapcsolatosan is több felszólalás történt, dr. Hajnal István, dr. Berényi Armin, Csák György és Havivár Lajos kifogásolják, hogy az elmebeteg osztály orvosának fizetése egyedül emeltetik, míg dr. Fábry, Keller, dr. Budokés dr. Zöldi J. ezen eljárás indokolt voltát vitatták, végre is a többség elfogadta a javaslatot. A vim. tüzoltó szövetségnek a tűzrendészeti szabályrendelet módosítására vonatkozó javaslatát egy bizottságnak kiadta. Szarvas községnek a szabadalvú-kör bérletére vonatkozó határozatát feloldotta. Gyula városnak a gyula-barakonyi vasút segélyezését megtagadó határozatát helybenhagyta. Szar-

vas községét a jegyzői fizetések rendezése tárgyában új határozat hozatalra utasította. Szeghalom községnek az aszfalt-járda földmunkálatára vonatkozó határozatát részben megváltoztatta. Békés községnek II. kerületi kéményseprő ügyében hozott határozatát helybenhagyta. Svatics Bernátnak a kéményseprési szabályrendelet módosítására vonatkozó feltevést pótlás végett kiadta. Ezután több apró ügy nyert még elintézését.

## UJDONSAGOK.

— Az alsó-fehér körös armentósító társulat kedden tartotta tavaszi rendes közgyűlést Ladics György társulati elnök elnöklése alatt. — A gyűlésen megjelentek: Ladics György, Gallacz János, Hoffmann Mihály, Szekér Gyula, dr. báró Drechsel Gyula, Dutkay Béla, Keller Imre, dr. Hajnal István, Szarvassy Arzén, Szathmáry Gábor, Aszalay Gyula, Korosy László, Haan Béla, Maki Ard-leán Demeter, Serb Geratsim, Szikes György, Alb János, Arató István, Argyelán György, Eisele József, ifj. Endrész András, Fábián Lajos, ifj. Góg Mihály, Kukla Ferenc, Lendvay Mátyas, Ludvig Mihály, Bulboka János, Ravai Gábor, Rozsos János, K. Schriffert József, Ad. Schriffert József, Sebestyén Mihály, ifj. Steigerwald Ferenc, Szilágyi Imre, Vaszpil József, Vidó István, Vidó János, R. Nagy István, Varga András, Csapó Imre, Durkó Imre, Morvay Mihály, Z. Tóth Sándor, Veszprémy Jozsef kir. kultur főmérnök, Kénzl Ernő kir. kultur mérnök, Erkel János társulati igazgató főmérnök és Misloy Elemér társulati pénztáros. A közgyűlés a földmivélsügyi m. kir. miniszter ur rendelete folytán a Fehér és Fekete körösök közti ártér belvizrendezésére vonatkozó módosított tervezetet 120,000 korona költséggel kivételre elfogadta. — Elfogadta, továbbá a közgyűlés a IX. ker. kultur mérnöki hivatal által a békésmegyei Elővizsatorna környék-

az első választónak, van-e sok specificatio, kihívás az egyház által, — van-e sok legatit beszüntetés, avagy olyan hely ahová sub szür mennek. No igen mert ezektől függ az electio jósága, s a legatium qualitása. Mert ha csak olyan 40 frtos legatit jut az első választóknak akkor már gyenge lesz az üzlet, kovás vagy épen eorrai se lesz a tiszta haszon.

A másodn nincsenek olyan számítások olyan drukkáló alakok mint ezen a napon a nagy Collegiumon belől és kívül.

Egyik olyan helyen szeretne ahol szép leányok nagy számmal vannak, másik ahol férfi compánia van, ahol egy kis torok, vagy calaber compániák léteznek, s ahol lehet valami a legatiumon felülre számítani, — csak hogy ez ritkán válik be, néha megkoppantva jön haza az ipse, — negyedik oda vagyik ahol gyalogolni vidéket látni lehet, ötödik oda akar menni ahova vasut visz, hatodik olyan helyre vagyik, ahol esendben ünneplhet stb. stb.

Ily gondolatokkal foglalkozva megindulnak az I. em. V. terem felé a forumra a baglyok, véresek már ott ülnek már csak az öregek hiányoznak azok is megérkeznek s hozzák a seniort pipa és zeneszóval. Ilyenformán úgy megtelik az A. terem, hogy alig képes befogadni a 2 óra után jövőket, vagyis a kívánsiakat.

A seniornak az éljenzésből ugyan- esnek kijut, ahig tudja felolvasni a sok halljánk és éljenző miatt azon községeket, a melyek legatust kértek, illetve

jövőre vagy specialiter ezen napokra nem kérnek. Böven kijut az abezugból az olyan községnek, amelyik nem kér legatust.

Némelyik szókimondó vagy a legatust betöltő határozat előzményeit tudó választó ilyenkor néha kimondja hogy hát bizony Kiss Pista nem tudta a prédikációt s azért szüntette be az egyház a legatit. Buvik is ilyenkor az illető a haragos választók nyilait elől.

A felolvasás után a senior néhány üdvözlő szót intéz a fiatalsághoz s jó electiót boldog ünneplést kívánva átadja a vezetést valamelyik esküdtnak aki a seriba segédkezés mellett vezeti is az electiót. Megjegyzendő, hogy az esküdtek és tollnokok öránként változnak a választás idején.

Megindul a választás ugyancsak meg- éljenzik az első theologus illetve majd ha a theologusok bevalasztattak s a jogászokra körül a sor, — az első jogász választót.

Előbb választanak a theologusok, azután a jogászok, hogy a választói listra továbbra hogy van összeállítva arról itt hosszadalmas lenne beszélni, s azért azt mellőzöm

Elég az hozzá, hogy folyik a választás, ha a figyelemre méltatjuk az egyes csoportokat, amelyek a választás alatt képződnek esetről-esetre agyon is méltó tárgyat találunk.

Itt egy csoportban körül van fogva a választó egyik ezt találja, a másik azt a választó amint ez vagy az áll érdekében, egyik a jó utat másik a jó mulatást

omlegeti, harmadik éppen ellenkezőjét ezeknek No most már légy okos Domokos barátom. Mernék fogadni, hogy nem lennél megalázkodva választásoddal, hiába volt anynyi tanácsosod!

Amott egy csoportban bluttoznak, kibicsek is vannak szép számmal. Néha felkiált egy-egy pusa, „Siessünk” viszhangzik reá a választó csoportjából. „Ráérünk”, még nem telt le az ő percz. Ha a senior felszólítja a soká gondolkodó választót, 5 percz alatt köteles bemon-dani az olvasztott helynevet különben nem választat.

Egy másik csoportban dalolnak öszhangra ezeket meg bizonyára soká kerül a sor.

Legérdekesebb azonban az öregek csoportja. IV-éd éves jogászok, theologusok, valamint végzett theologusok köz- tanítók, esküdtek vannak omitt egy csoportban s pipaszó mellett szólják a mospai választást, omlegetik a régi jó idő- tket a mikor még a kulacs sein hiány- zott az electióról, a mikor hatalmas legatustok voltak, nem ilyen nyavalyások mint ma, s amikor még a legatust: ha megjelont a községben összehajtak a loányok s ilyenformán szóltak

Jertek lányok menjünk  
Menjünk a templomba,  
Mert én beteg leszek  
Maskép bánatomban.

Hja! az idő mindent megváltoztat ma sok a specificatio, sokan mennek sub szür legatitba, hanyatlak az egyhá- zias szellem az egyházakban s kezdij

nek lecsapolásra és öntözésére vonatkozólag kidolgozott tervezet figyelembe vétele mellett Erkel János úrs. Igazgató főmérnök által a Fehér és Kettős körösi balpari árter belvízrendezésére vonatkozó újabb átdolgozva bemutatott és 641,800 korona költséggel tervezet. A békési szivattyútelephez szükséges gépészeti berendezés szállításával a közgyűlés a legelőszóbb ajánlatot tevő budapesti szivattyúgyár részvénytársaságot bizza meg, ki is 185,760 koronáért hajlandónak nyilatkozott a gép berendezés szállítására. A szivattyútelep épületeinek felépítésére N. Szabados József, gyulai okleveles építőmester és Schreiber Izidor, mezőúri építési vállalkozó 87976 koronára költséggel egyforma ajánlatot nyújtván be, közgyűlés az ajánlatok erejével határozott, melynek eredményéhez képest 254 szavazattal 17 szavazat ellenében N. Szabados József gyulai okleveles építőmester ajánlata fogadtatott el. A társulat a belvízrendezés összes költségének fedezésére szükséges összeggel nem rendelkezvén, kölcsön felvételét határozta el. A közgyűlés a költséggel 1.000,000 korona kölcsön, 192 szavazattal 10 szavazat ellenében megszavazta; mivel azonban a jelenlegi pénzügyi viszonyok a kölcsön felvételére nem alkalmasak — nehogy a belvízrendezési munkálatok pénz hiánya miatt fennakadást szenvedjenek — elhatározta a közgyűlés, hogy a kölcsön felvételéig 600,000 korona állami előleg kölcsön kiutalványozása iránt a nagyméltóságú földmívelésügyi és pénzügyminiszter urakat felkéri. A társulati pénztár folyó évi bevétel május hó 28-ig 275,049 kor. 42 fillér, kiadása ugyan ezen ideig 36403 korona 28 fillér, pénztári maradványa f. hó 28-án 23,8647 korona 14 fillér.

— **Egyesületi ülés.** Vettük a következő meghívót: "A Békésmegyei Gazdasági Egyesület" 1900. június hó 4-én pünkösd Estjén d. e. 10 órakor a b.-csabai "Casino" helyiségében tartja rendes évi — ezuttal elnök és igazgató-elnök választó — közgyűlését. Táragsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazgató-elnök jelentése

nyirbálmi a legatíó százados köntösét. Ó tempore, o mores!

Ilyen tárgyalások közepette ér végett a választás, mely után egy hét múlva felpakolnak legatusok csoportokba verődve indul lefelé a lépcsőkön dalolva, hogy

Indul nagy utjára az árva diák  
Fenyítük a nyakát karakán ideák.

Jó bor mibe gondja temetve leendő,  
Szép leány kit majd magyarán oled-  
[Lend.

Bizonny t. olvasó sok igazat mondanak azok az öreg legatusok ilyenkor, de majd ha kimennek a parokhiára, kevésnek jut eszébe az, hogy igyekezék presbiter uramékre hatni, kevés ujít valamit a legatíó százados köntösén, kevés gondol arra, hogy minő jól esett neki legatíóba menni, látni a boldogfalusi népet a maga egyszerűségében, élvezni a magyaros vendégszeretetet, s tanulni valamely jó szokást jártában keltében, s mindenek fölött rá egy új legatíó felajánlásával kevés akar könnyíteni az alma maternek és gyermekeinek napról-napra súlyosodó anyagi helyzetén. — Bizonny pedig mindezekhez egy kis felebaráti szeretet és jóakarát kellene csak.

Ra.

a lefolyt egyesületi évről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése a pénztári számadatok megvizsgálásáról. 4. Az egyesületi kertész jelentése. 5. Elnök, igazgató-elnök és igazgató választmányi választása. 6. Netaláni indítványok: Ugyanezen nap d. 3 órakor leverseny.

— **Botrányos verekedés.** Békésen m. hó 24-én este botrányosan viselték magukat — nyilvános helyen — Bársony Elemér gyógyszerész segéd és Dénes László izr. tanító. Régebb idő óta haragosai egymásnak Bársony és Dénes. Aldozó osztrótkön este a bérház előtt felállított asztalok egyikénél ült Bársony, egy másik asztalnál pedig Dénes. Egyik sem egyedül ült. Mindegyik asztalnál voltak többen is. Ott a hol Dénes ült mind garzon emberek ültek s ezek egyike átszólt Bársónynak, hogy „Miért nem foglalsz közöttünk helyett?” Erre Bársony azt felelte, hogy „Ahol olyan pimasz ember ül, én oda nem ülök.” Többen is levén ott, felszólították Bársonyt, nevezze meg, kit értett az alatt? Mire ő Dénest nevezte meg. Dénesnek ezt G. Gy. tudtára is adta, hogy ez a megítézés a „tanító urnak szolt.” Dénes erre fölkel és oda ment a hol Bársony ült a botjával fejét véresre verte úgy, hogy orvosnak kellett bekötözni. Ezen cselekedet mindkét részről olyan valami volt, ami méltó arra, hogy minden jó érzesű és jó nevelésű egyén rosszaságát vonja maga után. — Bársónynak, a ki olyan nagy dendinek tartja magát, tudnia kellene, hogy jó modoru fiatal ember így nem szokott viselkedni, plane olyan helyen a hol nők is vannak a társaságban; Dénesnek pedig kellett volna birnia annyira biggadsággal, hogy bárminő erősen lett is megsértve, más uton szerezzon magának elégtételt; tudnia kellett volna, hogy intelligens ember hottal verekedni nem szokott. Ha ezen tetteikkel talán merészségüket akarták bemutatni, az sikerült; de sikerült azt is igazolniok, hogy semmi jó izléssel sem rendelkeznek.

— **Szaklay szintársulata** működik Gyulán egy hét óta, eleinte nem sok bevétellel, de igazi művészi ambícióval, úgy hogy különösen szerda óta, a mikor a „Kis szökévény” volt színen a társulat igaz kedvenye lett a közönségnek, melyet kiérdemelt e darabban kifejtett művészetével. Elmondhatjuk az estéről, hogy az ország bármely színpadjának, még a fővárosiakat sem véve ki, diszére válnék. Azóta az érdeklődés a műpártolásokkal élénkebb lett, jól teszi a közönség, megérdemli e társulat, mely tudást és művészetet visz a színpadra. — Ha ezen a nívón tartja fenn társulatát, mindenkor szívesen látott vendége lesz Gyulának.

— **Tanayné Gyulán.** Tanayné Halny Margit a nemzeti színház előkelő művésznője június hó végén Gyulára rokonai körébe érkezik s itt fogja szünetét eltölteni. A budapesti sajtó Halny Margitot úgy emlegeti mint a magyar színművészet egyik igen előkelő, tehetséges tagját.

**Adományozás.** Békés vármegye törvényhatósága honvéd tiszkepző alapítványi adományát négy évre Endrődy Géza IV. polg. iskolai tanulóknak Endrődy rendőrkapitány tianak adományozta 1900. évi május hó 28-án tartott közgyűlésén. Az alapítványi helyre

Endrődy Géza-n kívül jelöltettek még második helyre Mátrai János, harmadik helyre Schröder Imre, negyedik helyre Zvarini János, úgy hogy ha Endrődy Géza az orvosi vizsgálat szerint alkalmatlan lenne katonai szolgálatra akkor következik a második, — esetleg a harmadik, negyedik helyre jelölt fiú.

— **Legatusok.** Békés: Papp Lajos esk. fel., Gyula: Balogh Gyula 3 th., Körös-Tarcsa: Bartha György 1 th., Vésztó: Papp Gyula 4 th., Szeghalom: Szűcs László 2 th., F.-Gyarmat: Imreh József 1 th., Szt.-András: Várai Imre 3 th., Doboz: Kún Zoltán 1 th., Gyulavári: Bakóczy Károly 8 o., Ócsod: Polgár Dániel 3 th., Gyoma: Lengyel Imre 2 th.

— **Lemondás.** Dr. Zsilinszky Endre a gazdasági egytel igazgatója, nagymérvű elfoglaltsága miatt, megvált díszes állásától, mint bennünket telefonon értesítenek. — Szorgalmas és munkás ember hagyja ott fontos állását, kárára a gazdasági egyletnek.

— **Az esküdtzéki tárgyalás** iránt óriási az érdeklődés, vidékről s helyből napoként érkeznek megkeresések Ilyés Alajos trvszki aljegyzőhöz, ki a jegyek kiadásával van megbízva. Napoként 100 jegyet bocsátanak ki, úgy hogy 6-án, 7-én, 8-án és 9-én csak 100—100 hallgató lehet jelen. — A gyulai intelligencia hölgytagjai is nagy számban fordultak már jegyekért a megbízotthoz, a hol szóbelileg lehet jelentkezni.

— **Uj iskolák Csabán.** Csaba város képviselőtestülete legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésében, Rezey Szilviusz kir. tanfelügyelő átirata folytán, melyben tudatja, hogy a kultuszminiszter Csaba-Erzsébethelyen hajlandó négy osztályú állami elemi iskolát létesíteni, ha a közseg megfelelő épületet enged át és a dolog kiadásokat kész viselni, egyhangulag ulhatározta, hogy hozzájárul az iskola fenntartásához. Ugyancsak egyhangulag kimondotta a közgyűlés azt is, hogy óhajítja az új hatosztályú állami elemi leányiskola felállítását s a tárgyalások megindítására a tanfelügyelőt felkéri.

— **Uj doktor.** Tardos Rezső csabai ügyvédjelölt, a kolozsvári egyetemen kitűnő sikerrel tetto le a doktori vizsgát s jogtudórá avatták.

— **Az első vízbe fullt.** Még el sem kezdődött az igazi nyár: a furdőzés ideje máris meg van a hideg viznek első áldozata. Csicsely György csabai 15 éves kanászyerek vasárnap délután a furdótt az elővz csatornában és befullt a vízbe.

— **Uj aljegyző.** A gyulai kir. törvényszéknél uredésében levő aljegyzői állásra Theinleitner Gyula szombathelyi kir. jarasbírósi joggyakornokot nevezte ki az igazságügyminiszter.

— **A vésztő-békési vasút kiépítése.** Budapesti tudósítónk írja: A Mátra körvidéki vasút társulat kedden tartotta Budapestben rendes évi közgyűlését s ezen dr. Fábry Sándor alispán a társulat alelnökének felszólalása nyomán felvette programjába a vésztő-békési vasuti vonal kiépítését. Elhatározta a közgyűlés, hogy a helyszörmre kiküldött mérnökök javaslata szerint megvalósítottat építési terveket a saját költségén elkészítteti, azokhoz képest az érdekeltségi tárgyalásokat folytatnia teszi, s ezek befejezte után tisztán megkezd az építést.

— **A gyulai újárósi olvasókör** csütörtökön délután 5 órakor választmányi ülést tartott, a mely alkalommal véglegesen elhatározta a vendégöl helyiség felépítését. Singer Mihály közigazgató bejelentette, hogy azok az akadályok,

melyek kezdetben gátolták a munka megkezdését, teljesen eltűntek, s legközelebb hozzá lehet kezdeni az építkezéshez. A választmány tudomásul vette az igazgató bejelentését s az építési munkálatokkal megbízott Schriffert Ferencz vállalkozónak meghagyta, hogy a pünkösdi ünnepek után indítsa meg a régi épület lebontási munkálatait.

— **Egyezés.** Schwarz Lajos csabai sörteskereskedő eljegyezte Keppich Ilonát, Grosz Lajos csákvári borkereskedő leányát.

— **A békési polg. leányiskola** növekedésének tavaszi mulatsága május hó 26-án tartott meg. Ezen mulatság összes bevételé 236 korona 4 fillér; kiadása 104 korona 1 fillér; tiszta jövedelem 132 korona 3 fillér, amely összeg az igazgatói iroda és a tantestület közös szobája butorzatának gyarapítására fog fordíttatni. — A bevételben a következő felüljuttetések is bent voltak: Bach-Purcholezer János 18 k. Beneriesy Gyula 7 k. dr. Meskó László 5 k. Debreczeny Károly 4 k. dr. Frey Géza 3 k. Emperl Ernő, Popovics Szilveszter, Szathmáry Gábor és Szegedi Károlyné 2—2 k.; Faragó János, Fehér Rezső, Fehérvári Ferencz, Forgács Lajos, Fürst Ignác, dr. Hajnal István, Konkoly Jenő, Köröndi Sándor, Kratochvíl Gyula, Lavatka Gyula, Popovics Elek, Sella Péterné, Rózsa László, Schell Alfréd, Szántó Izabella, Szántó Dezső, Székely Ferencz, Tóth Antal, Török Gábor, Turzó Gerőné, Varga Sándor, Véber Oszkár, özv. Wagner Jánosné 1—1 korona, Vítalyos Lajosné 80 fl. Weisz Armin 40 fillér. — A majálison résztevők fogadják szíves köszönetét az igazgatóknak.

— **A miniszter ajándéka.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterium egy rendkívüli érdekes, tanulságos és lelkiismeretesen megírt négy száz oldalra terjedő munkát „A magyar gazda kincses háza” (szerk. Tormay Béla miniszteri tanácsos) küldötte meg szerkesztőségünknek. A munka megérdemli az átolvasást és komoly áttanulást, mert egy gazda ember napi kateája lehet. Hogy mily fontos és tanulságos illusztrált mű bemutatjuk fejezeteit: 1. Zöldsgétermelés. 2. Lótenyésztés. 3. Azokról a törvényekről, a melyeket a mezőgazdáknak ösmerni kell. 4. A kisbirtokos gazdálkodása. 5. A mezőgazdasági ipar. 6. Kártékony rovarok. 7. Mészeszt. 8. Megszivelő tanácsok. 9. Gyümölcsös. 10. Bertés és juhtenyésztés. 11. Új szőlők létesítése stb. — s ezenkívül még minden ága a gazdaságnak. Szóval oly hasznos könyv s oly szépen van megírva, hogy ilyen irodalmi szakmunka rég nem látott napvilágot. *Azon lelkészek és tanítók kik ezen műhöz akarják jutni forduljanak levelező lapon szerkesztőségünkhez tekintettel arra, hogy előfizednek-e vagy sem s a munkát teljesen ingyen és díjmentesen küldetni fogjuk a miniszterium által.* Nagyon helyesen teszi minden lelkész s tanító ha így megszéri mert igen-igen sokat tanul és sokat taníthat belőle — a lelkészeknek és tanítóknak pedig fő kötelességük a nép tanítása és oktatása.

— **Kitüntetés.** A volt szegedi országos mezőgazdasági kiállításon részt vett a békési állami kosárfonó iskola is, amelyen arany érdemmel lett kitüntetve, tehát most is megielett jó hírnevének. De nemcsak az iskolát, ha-

nem egy iparost is érte kitüntetés ezen kiállításon. Szalontai Mihály asztalos mester egy u. n. méh „Pavillon”-t küldött be, amelyért a kiállítás méhézeti osztálya bronz érdemmel és 20 korona díjjal jutalmazta Szalontait. Midőn gratulálunk mindegyik kitüntetéshez, egyúttal azon óhajunkat is fejezzük ki, vajha minél gyakrabban adnának okot és alkalmat iparosaink a kitüntetésre.

— **Sötétség a színházban.** Tegnap este a „Czigány szerelem” előadása alatt az a kellemtelenség adta elő magát a színházban, hogy a villanylámpák a harmadik felvonás vége felé egyszerre teljesen kialudtak. Nezőtérén színpadon koromsötétség lőn. Az előadás félbe kellett szakítani s vagy tíz percig tartott, míg függőnyismét felhúzták a megromlott vezeték hirtelenben nem lehetett kijavítani s az előadás végéig egy pár gyertya s lámpa helyettesítette a villanylámpák fényét. A közönség jól mulatott azon a zavaron, melytől a lámpák elsötétülése kellett és sűrűn hallatszott a kiáltás „Mohr Licht”. Egyébként az efféle kellemtelenségek Budapesten is gyakran előfordulnak.

— **Vendégszereplés.** Gyulai Zsiga városunk szülötte a budapesti színiakadémiára végzett növendéke — a ki legutóbb „A férj vadászni jár” című darabban lépett fel az itt működő színtársulatnál — esztőtörökön este Rakosi Viktor és Guthi Soma bohózatában a „Napoleon ocsémbon” lép fel s annak czimszerepét fogja eljátszani.

— **Befores.** Könnyű szörrel akart pénzhez jutni, az az eddig még ismeretlen jó madár, ki mult hó 31-én éjjel lopási szándékából az utcai ablakon keresztül behatolt Gallucz János műszaki tanácsos lakásába. Azonban nem nagy sikert aratott, mert néhány darab szivaron kívül mást nem vitt el. A rondorság gyanuja kárusult kocsisára irányul, kit nyomban is is tartoztatott. Hogy azonban ő a tettes, azt majd csak a további nyomozás fogja kideríteni.

— **A pünkösdi löversony.** Pünkösdi hetőfőjén rendezti a békésme gyulai gazdasági egyesület szokásos löversonyét Csabán. A programot megelőzőleg megismertették olvasóinkkal. Gyuláról mint minden évben az idén is nagyszámú közönség lesz jelen a löversonyen, mely délután 4 órakor veszi kezdetét.

— **A községi vizsgák.** Mult hó 29 és 30-án tartatták meg a vármegye székházán a községjegyzői szigorlatok. A vizsgálató bizottság elnöke dr. Bodoky Zoltán várm. főjegyző volt, 29-én volt az írásbeli 30-án a szóbeli vizsga. Egyhangulag keresztül mentek. Vortán Emil (Békés) Vítalyos Gábor (Ócsód) szavazatbőbséggel: Such István (Csaba) Osztróloocky (Szarvas) és Havasi István (Szabad-Szt.-Tornyai).

— **Lopás.** Mucsi János a jelenleg itt működő színtársulat színlapkihordója, mult hó 29-én a kora reggeli órákban botért Kiss Ernő bádósos mester műhelyébe egy kis diskurára, miközben a falon függő ezüstórát lánczostul együtt elemelte, aztán pedig eltűnt a városból. A fiatal tolvajt a csabai rendőrség elcsípte s Gyulára kísérte át, hol a további eljárást ellene megindították.

— **Hatalozás.** Puskás Lajosné szül. Bordó Sara tört örök nyugalomra mult hó 23-án — Tometése 30-án volt nagy részvét mellett. A boldogultat hitvesen kívül hat apró gyermeke gyászolja.

## Színház.

— **Gócsák.** A gejeji kis király. Örög rabuzalga. A férj vadászni jár. Kis szökevény. Tosca. —

Gratulálunk Szalkay szinigazgatóknak. Azaz, hogy nemcsak 6t, de az összes színi szereplőket illeti ez a gratuláció, mert a holi másorban olyan élvezetes előadásokat tartottak, a mely feltétlen elismerést érdemel.

Sajnos azonban, hogy a gyulai közönség a mely pedig régi jó színpártoló hírében áll és a vidéki szintársulatok is arra mindenkor biztosan számíthatnak, annyira távol tartja magát az előadásoktól.

Pedig Szalkay szintársulata, a holi előadás után itelve méltó helyet foglal el a jobb vidéki szintársulatok között és így megérdemli azt a pártfogást, legalább amíg addig a mult években tapasztaltunk, a közönség részéről.

Folyó hó 26-án a Gésák adatott jó előadásban Bándi Rózi (Mimosa) jó esonomen énekel. Szalóczy Irén (Molli) kellemessoubrette. Jó volt Szalkay (Vuncsi).

27-ikén A gejeji kis király, Gécei István népszimnűve. Maga a darab inkább a drámai vonalon van tartva. Az előadás igen összhangzó volt. A nőszereplők közül Jászai Mariika (Galamb Eszter) elég jól alakított. Pálfi Mariakáról (Zsófia) most is csak kellemeset mondhatunk. Jó volt Borsitzky Ilona mint (özv. Szekerné). A férfi szereplők közt első sorban Kalmár Gyulát (Tardi Imre) kell említenünk. Szépen, jó színzéssel adta elő szerepét és egyes hatásosabb jeleneteket dícsőre méltóan alakított. — Szepessyről (Péter gazda) elég, ha annyit mondunk, hogy régi jó színész. — Deéri (Barna Miklós) rövid szerepében kellő hatást ért el.

Május 29. A férj vadászni jár. Az újabb franciaiz vigjátékok századévi terméke. A fő benne a helyzet, komikum, ez képezi a cselekményt, a bonyodalmat. Ilyen darab aztán, kellő összhangzó és jó szereplők mellett feltétlen sikert biztosít. És örömmel mondhatjuk, hogy azt ily előadásban élveztük is. Holóczy Ilona (Leontine) nagyon jól játszott, díszkérően alakított. Borsitzky Ilona (Latom grófné), — Deéri (Morisset) mint bonvivánt nagyon megállja helyét. Különösen sikerült volt a második felvonásbeli jelenete. Kalmár (Duchotel) jól uralta szerepét. Kitűnően alakított Krémer (Cassegnot) Jó maszka és nagyon jó játéka általános derűtséget keltett. — Gyulai Zeiga (Goutran) ismét bemutatkozott nálunk, hogy haladásáról beszámoljon. Szépen haladt, és ha majd kellő rutinra tesz szert, jó színész válik belőle.

Május 29. A kis szökevény. Új operette 3 felvonásban. Gyönyörű zenéjéről már a vidéken mindentudó ismeretes. Az előadása is a legjobb volt. Első sorban meg kell említenünk Szalóczy Irént (Gray Vinnifred). Nagyon kedves subrette kellemesen csengő hangja, temperamentumos játéka és gyönyörű tancza, általános tetszést és sok tapsot aratott. Nagyon sok énekszámát megújrazták és méltán. Bándi Rózi (Alice) igen jó. Pálfi Mariika (Carmenila) a nem szereplők körébe tartozó ének és táncszámokat, nagyon szépen játszotta. Szalkay (Tamarind) a régi kitűnő komus. Arnold Antal (Pitro) az olasz dalt kellemesen énekelte úgy, hogy meg kellett ismételnie. Kemény Lajos (Stanlay Edgard) jó játékaért szintén sok tapsot kapott. Virágh Ferencz (Filipper) méltó párja volt Szalóczynak a harmadik felvonásbeli szorosen tanczban. De egész játéka meggyőző volt. A többi szereplők is segítettek az előadás jó voltán, úgy hogy mindenikéről csak jót mondhatunk. Feltétlen dícsőretet érdemel, a zene és önnokkar, a mely nagyon jól harmonizált. Azt hiszem ezen darabot szívesen megnézi a közönség ily előadásban másodsor is.

Május 31. Tosca. Sardou nagyhatású drámája. A csunya idő sokakat hátráltatott az elővetelben, pedig az előadás igen sikerült volt. Holóczy Ilona (Elorán Tosca) nagyszerű alakítást nyújtott. Megrázóan játszotta a feltétkeny és örülten szorolnos nő szerepét, ki feltétkenyiségevel uly nagy bajt hoz kedvesre. Játéka a drámai alakítás magasztaltn állott, a mit a felvonások utáni nagy tapsvihár is igazol. Jó szereptársa volt Deéri (Mario Cavadrossy) csak dícsőretet érdemel. Kalmár Gyula (Scarpia báró)







## Birtok eladás!

Kresztaménés község határában — Aradmegye, vasuti állomás Ternova — a híres ménési bortermő vidék szomszédságában

**1200 kat. hold**

kiterjedésű, 9 holdat kitevő belsőség, szántó

részben már beültetett,

részben üres szőlőtájlaj,

továbbá

legelő és erdőből álló birtok,

főleg szőlőtermelésre rendkívül alkalmas

50-100 holdas parcellákban

előnyös bankkölcsön átvétele mellett 60-70 frt holdankénti árban eladó. A vételre főleg Gyuláról és Csabáról 50-100 holdas parcellákra már többen jele ntkeztek és a még fenmaradó részre re fektálók jelentkezhetnek az eladással megbízott.

**Bródy Adolf**

ügyvédnél Gyulán.



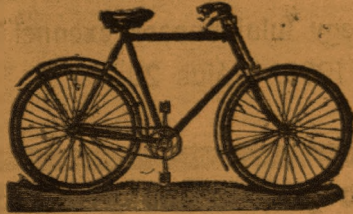
ALAPITTÁTOTT 1880. ÉVBEN.

Délmagyarország első és legnagyobb kerékpár és varrógép  
főraktára

# KEMÉNY LAJOS

H.-Vásárhely,  
Fiók-raktár Gyulán, Sugár-ut 1044. szám.  
Állandó nagy raktár:

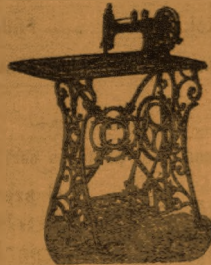
„Beeston“  
„Naumann“  
„Premier“  
„Excelsior“  
„K a y s e r“



Rössler és Lauernig  
„M e t e o r“  
„Styria“  
„G r i t z n e r“  
„Champion“

„Adria“, „Monarch-Defiance“ és „The Light Cycle Co.“ amerikai ke-  
rékpárokból. — Ajánlja továbbá a legújabb rendszerű

„Singer“  
„G r i t z n e r“  
„Minerva“  
„W i b r a t i n g“  
„Phönix“



Amerikai  
12-ös Wheeler és Wilson  
„Howe“  
„Cylinder Colibri“  
cipészek részére

csolnakos és karikahajós varrógépeit családi és ipari célokra, 5 évi  
jótállás, a legolcsóbb árak és kedvező részletfizetési feltételek mellett.

Dua választék kerékpár és varrógép felszerelési cikkekben.

— Szakszerű nagy javítóműhely kerékpárok és varrógépek részére. —  
10-5 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Az ezredéves kiállításon  
a kiállítási éremmel  
kitüntetve.

Páris, London 1897 :  
nagy aranyérem.  
Linz 1889 : Aranyérem.

Megyei telefon :  
Csaba 20.

# Reisz és Porjesz

és

## BUTORGYÁRA

Megyei telefon :  
Csaba 20.

**Békés-Csaba, Vasut-utca, 1155. és 1156. szám. (Saját ház.)**

## Állandó nagy butorkiállítás.

Az egész országban páratlanul gazdag választékban raktáron vannak  
mindennemű háló-, ebédlő-, úri szoba-, szalonberendezések.  
Szőnyegek, függönyök, nippesek stb. a legegyszerűbbtől a  
legfinomabb kivitelig a legizlésesebb és legdivatosabb rajzok  
után készítve.

Minden butor saját műhelyeinkben készül és legolcsóbb gyári áraink mellett

minden verseny ki van zárva!

## MEGHIVÁS.

## A Gyulai Takaré- és Hitel-Szövetkezet

Pünkösd másodnapján délelőtt 11 órakor tartja

## alapszabály módosító és tisztújító közgyűlését

a városháza nagytermében,

melyre a részjegy tulajdonosok ezennel tisztelettel meghívattak.

Gyulán, 1900. május 23.

Az ügyek vezetésével megbízott igazgatóság.

691/1900. tkv.

## Árverési hirdetményi

kivonat.

A szeghalmi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Biedermann E. és fia debreczeni czég végrehajtatónak Igriczi János f.-gyarmati lakos végrehajtást szenvedő elleni 1918 k. 56 fill. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék (a szeghalmi kir. bíróság) területén lévő a f.-gyarmati 548. sz. jkvben felvett 819—20. h. sz. zaellér teleknek és tartozékainak Igriczi János nevén álló felére az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi június hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor F.-Gyarmat község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelölt árfolyanmal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kijelölt kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismorvényt átszolgáltatni.

Kelt Szeghalmon, 1900. évi márczius hó 19-ik napján.

A szeghalmi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.

KOVÁCS, kir. bíró.

## Pártoljuk a helybellipart!

1900 Tavaszai Idény 1900. .... Telefon 41. szám. ....

Legnagyobb választék bel- és ..... Főüzlet Orosháza .....  
külföldi gyapju-szövetekben ..... Fióközlét Gyulán .....

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

uri szabó. ....  
**FEUER MARK** Gyulán, .....  
„Angol Divat”-hoz.

Divatos szabászat — kitűnő munka.

## Saját műhely. \* \* \* \* \* Saját műhely.

Nagy rakár: kész férfi- és gyermek-ruhákban és felöltőkben; turista, sport- és vadász-ruhák, lberriák. Havelock, ulster. gumi-köpenyek minden kivételben, feltűnő ulcso arakon.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek divatos és izléses kivitelű női készruha-raktáramat. Nagyválasztékban kaphatók különféle színű kabátok a legdivatosabb fazonal: fekete és színes gallérok, legfinomabb se-lyem és gyöngy gallérok.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

## Pártoljuk a helybellipart!

Pontos jó kiszolgálás!

Pontos jó kiszolgálás!

## ROSENBAUM J. és FIA

siremlék és köipar-telepe

B.-Csabán, Főter, az Ipar és Népbank épületében Városháza során.

Több mint 20 éven át B.-Csabán, a Vasut-utczán levő

## sirkő-raktárunkat

a Főterre, a városház melletti Ipar és Népbank házába helyeztük át.

Raktárunkat tetemesen megnagyobbítottuk, úgy, hogy több százra menő siremlékek állanak folyton raktáron: fehér cararui és szürke sziliciummárványból, fekete svéd granit és labradorból, mindeu alakban és nagyságban, a legfontosabb arakon.

A midőn oly sok éven át tapasztalt bizalomért és pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük azt továbbra is, biztosítva a nagyérdemű közönséget jutányos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Tisztelettel:

Rosenbaum J. és Fia.

10-4